

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- A-1152
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2018
Economics - XV
Indian Economic Thinker

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) 'Chalejav chalval' was initiated by ----- in the year 1942.
 - 2) In the year ----- Amarty Sen awarded by 'Bharat Ratna'.
 - 3) Yashvantrao Chavan has supported to ----- development.
 - 4) ----- wrote a book 'Economic History of India.'
 - 5) Ranade has supported to -----
- अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)
- १) १९४२ मध्ये चलेजाव चळवळ ----- ने सुरु केली.
 - २) ----- साली अमर्त्य सेनला 'भारत रत्न' प्रदान करण्यात आला.
 - ३) यशवंतराव चव्हाण यांनी ----- विकासाचा पुरस्कार केला.
 - ४) 'भारताचा आर्थिक इतिहास' हे पुस्तक ----- यांनी लिहिले.
 - ५) रानडे यांनी ----- चा पुरस्कार केला.

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) Who established the 'Redical Democratic Party'?
- 2) Who has established the 'Decan Education Society'?
- 3) Who was the chairman Indian National Congress in 1899?
- 4) Who was started Savinay Kayade Bhang Chalval?
- 5) Which are the two stages economic thoughts of Dr.Babasaheb Ambedkar.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) 'रॅडिकल डेमॉक्रॅटिक पार्टी' हा पक्ष कोणी स्थापन केला?
- २) डेक्कन एज्युकेशन सोसायटीची स्थापना कोणी केली?
- ३) १८९९ मध्ये भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे अध्यक्ष कोण होते?
- ४) सविनय कायदेभंग,चळवळीची सुरुवात कोणी केली?
- ५) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या आर्थिक विचारांचे दोन टप्पे कोणते?

Q.2

A) Explain concepts / terms/ units/ events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Economic welfare concept of Amartya Sen.
- 2) Poverty
- 3) Kautilya's principles of taxation.
- 4) New Humanism.

अ) संकल्पना/ संज्ञा/ घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) अमर्त्य सेन यांची आर्थिक कल्याण संकल्पना
- २) दारिद्र्य
- ३) कौटिल्याची करविषयक तत्वे
- ४) नवमानवतावाद

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Explain the political economic policies of Ranade.
- 2) Explain the 'Drain Theory' of Dadabhai Naoroji.
- 3) State briefly the idea of Y.B. Chavan on Industrialization.
- 4) Explain an idea of Mahatma Phule about Indian farmers and agriculture.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्दमर्यादा)

- १) रानडे यांचे राजकीय आर्थिक विचार स्पष्ट करा.
- २) दादाभाई नौरोजी यांचा 'गळतीचा सिद्धांत' स्पष्ट करा.
- ३) वाय.बी. चव्हाण यांचे उद्योगासंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
- ४) महात्मा फूले यांचे भारतीय शेतकरी व शेतीसंबंधी विचार स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) According to R.C. Dutt what is poverty and give reasons for poverty and also suggest remedies.
- 2) Explain the concepts of sarvodaya, village swaraj and swadeshi of Mahatma Gandhi.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) आर.सी. दत्त यांच्या मते दारिद्र्य म्हणजे काय? त्यांची कारणे सांगून दारिद्र्य दूर करण्यासाठी त्यांनी सूचविलेले उपाय सुचवा.
- २) महात्मा गांधी यांचे सर्वोदय, ग्रामस्वराज्य व स्वदेशी संकल्पना स्पष्ट करा.

OR

SUBJECT CODE NO:- A-1152
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2018

Economics - XV
Economic Thoughts of Dr B.R. Ambedkar and Mahatma Phule

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use blue or black pen only
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) ----- presented 'Women Bill' in parliament.
- 2) Dr.B.R. Ambedkar was wrote ----- thesis for award the D.sc degree.
- 3) ----- book was wrote in 1873 by Mahatma Phule.
- 4) Jatibhed viveksar book published in ----- by Mahatma Phule.
- 5) Dr. B.R. Ambedkar was presented Women's Bill in ----- year.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- यांनी संसदेत स्त्रीविषयक बिल सादर केले.
- २) डॉ.बी.आर. आंबेडकर यांनी डी.एस्सी पदवी मिळविण्यासाठी ----- प्रबंध लिहिला.
- ३) ----- हे पुस्तक महात्मा फुले यांनी १८७३ मध्ये लिहिले.
- ४) जातिभेद विवेकसार हा ग्रंथ महात्मा फुले यांनी ----- मध्ये प्रकाशित केला.
- ५) डॉ. बी.आर. आंबेडकर यांनी ----- साली स्त्रियांविषयक बिल मांडले.

B) Answer in one sentence. (attempt all)

05

- 1) Who support to the state socialism.
- 2) Which was demand of Dr. B.R. ambedkar in 1935?
- 3) When was published 'Din Mitra Book'?
- 4) Who wrote 'Shetkaryacha Asud'?
- 5) When was presented the deligation by Mahatma Phule before the Hanter commission.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) राज्य समाजवादाचे समर्थन कोणी केले?
- २) १९३५ मध्ये डॉ.बी.आर. आंबेडकर यांची कोणती मागणी होती?
- ३) दिन भीम हे पुस्तक कधी प्रकाशित झाले होते?
- ४) शेतकऱ्याचा आसूड कोणी लिहिले.
- ५) महात्मा फुले यांनी हंटर कमिशनसमोर निवेदन कधी सादर केले?

Q.2

A) Explain concepts/terms/units/events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Dr. B.R. Ambedkar's view on Agriculture
- 2) Problem of Rupee
- 3) Poverty and farmers
- 4) State socialism.

अ) संकल्पना/ संज्ञा/ घटक/ घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) डॉ. बी.आर. आंबेडकर यांच्या शेतीविषयक दृष्टीकोन
- २) रुपयाचा प्रश्न
- ३) दारिद्र्य आणि शेतकरी
- ४) राज्य समाजवाद

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 each answer)

10

- 1) State the thoughts of Mahatma Phule on social change.
- 2) Explain the thoughts of Dr. B.R. Ambedkar's on land reform.
- 3) State the Jalniti of Mahatma Phule.
- 4) Explain the thoughts of Dr. B.R. Ambedkar on currency.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) महात्मा फुले यांचे सामाजीक बदलाविषयी विचार सांगा.
- २) डॉ.बी.आर. आंबेडकर यांचे जमिन सुधारणेविषयी विचार स्पष्ट करा.
- ३) महात्मा फुले यांची जलनिती सांगा.
- ४) डॉ.बी.आर. आंबेडकर यांचे चलनविषयी विचार स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail. (any one)
(word limitation minimum 200 words)

20

- 1) Describe the views of Dr.B.R. Ambedkar on economic planning and population.
- 2) Explain the thoughts of Mahatma Phule's on social change and development.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

- १) डॉ. बी. आर. आंबेडकर यांचे आर्थिक नियोजन आणि लोकसंख्या यावरील विचार विशद करा.
- २) महात्मा फुले यांचे सामाजिक बदल आणि विकास यावरील विचार स्पष्ट करा.

OR

SUBJECT CODE NO:- A-1152
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2018
Economics - XV
Econometrics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 5) Use of simple calculator is permitted.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक, सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.
- ५) साध्या गणकयंत्राच्या वापरास परवानगी आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- i) $E(U_i U_j) = \text{-----}$ ($i \neq j$)
- ii) Econometrics = Mathematical economics + -----
- iii) $E(u_i^2) = \text{-----}$ ($i=1,2,3\text{-----}$)
- iv) Econometrics is subdivided into theoretical and ----- econometrics.
- v) $E(X_i U_i) = \text{-----}$

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) $E(U_i U_j) = \text{-----}$ ($i \neq j$)
- २) अर्थमिती = गणितीय अर्थशास्त्र + -----
- ३) $E(u_i^2) = \text{-----}$ ($i=1,2,3\text{-----}$)
- ४) अर्थमितीचे पुर्नविभाजन हे सैधांतिक व ----- अर्थमितीमध्ये केले जाते.
- ५) $E(X_i U_i) = \text{-----}$

B) Answer in a sentence. (attempt all)

05

- Write down the normal equations.
- What is the linearity in the variables?
- Write the equation for the true relationship between X and Y.
- What does the disturbance term show?
- What is the difference between α_1 and $\hat{\alpha}_1$?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- साधारण समिकरणे मांडा.
- चलातील रेषीयता म्हणजे काय?
- 'X' आणि 'Y' मधील परस्परसंबंधीचे वास्तविक समिकरण मांडा.
- प्रमाद पद काय दर्शवितो?
- α_1 आणि $\hat{\alpha}_1$ मधील फरक काय आहे.

Q.2

A) Explain concepts/terms/units/events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- Standard error
- Exogenous variables
- Linearity in parameters
- Econometric model.

अ) संकल्पना/ संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- प्रमाण चुक
- बहिर्गत चले
- मापदंडातील एकरेषीयता
- अर्थमितीय प्रारूप

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- What is the role of Econometrics?
- Describe the relationship between Econometrics and economics.
- State the types of variables.
- From the following given value:-
 $N=10; \sum X = 180, \sum Y = 570, \sum x_i y_i = 956, \sum x_i^2 = 576$
Derive the appropriate regression equation.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) अर्थमितीची भूमिका काय आहे?
- २) अर्थमिती आणि अर्थशास्त्र यांच्यातील परस्पर संबंध स्पष्ट करा.
- ३) चलाचे प्रकार स्पष्ट करा
- ४) खालील दिलेल्या आकडेवारी वरून योग्य प्रतिगमन समिकरण काढा.
 $N=10; \sum X = 180, \sum Y = 570, \sum x_i y_i = 956, \sum x_i^2 = 576$

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) State the properties of least squares estimators.
- 2) The following table gives information about the price and quantity demanded of a product. (assume a linear demand law)

Quantity (in thousand):Y	6	5	7	8	6	5	5	4	3	1
Price (in rupees):X	2	3	1	1	3	3	2	2	1	2

- 1) Estimate the demand function of the product.
- 2) Estimate the overage price elasticity of demand.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) न्युनतम वर्ग प्राक्कलनाचे वैशिष्टे स्पष्ट करा.
- २) खालील तक्त्यात वस्तूच्या किंमती व मागणीच्या नगा बदलची माहिती देण्यात आली आहे.

नगसंख्या (हजारात) :Y :	6	5	7	8	6	5	5	4	3	1
किंमती (रुपयात) :X :	2	3	1	1	3	3	2	2	1	2

- १) वस्तूचे मागणी फलन प्राक्कालीत करा.
- २) मागणीचे सरासरी किंमत लवचिकता प्राक्कालीत करा.

OR

SUBJECT CODE NO:- A-1152
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2018
Economics - XV
Economy of Maharashtra

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) ----- is backbone of economy of Maharashtra.
- 2) In Maharashtra special economic zone was accepted from -----
- 3) Shree Swaminathan commission is related to -----
- 4) In 2011 population of Maharashtra was -----
- 5) Agriculture price commission was established in ----- year.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- हा महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेचा कणा आहे.
- २) महाराष्ट्रात विशेष आर्थिक क्षेत्र धोरण ----- पासून स्वीकारले.
- ३) श्री.स्वामीनाथन आयोग हा ----- क्षेत्राशी संबंधीत आहे.
- ४) २०११ मध्ये महाराष्ट्राची लोकसंख्या ----- इतकी होती.
- ५) ----- या विषयी 'शेतीमाल किंमत आयोगाची' स्थापना केली.

B) Answer in a sentence (Attempt All)

05

- 1) What is meant by Death Rate?
- 2) What is meant by cooperation?
- 3) What is Budget?
- 4) What is meant by Public Revenue?
- 5) What is meant by small scale industry?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा . (सर्व अनिवार्य)

- १) मृत्यूदर म्हणजे काय?
- २) सहकार म्हणजे काय ?
- ३) अर्थ संकल्प म्हणजे काय ?
- ४) सार्वजनिक उत्पन्न म्हणजे काय ?
- ५) लघूउद्योग म्हणजे काय ?

Q.2 A) Explain concepts/terms/units/events (any two)
(word limitation 60 for each answer) 10

- 1) Poverty in Maharashtra.
- 2) Agriculture productivity
- 3) Structure of Population
- 4) Economy.

अ) संकल्पना/संज्ञा / घटक/ घटना स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) महाराष्ट्रातील दारिद्र्य
- २) कृषी उत्पादकता
- ३) लोकसंख्येची रचना
- ४) अर्थव्यवस्था

B) Write answer in short (any two).
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write the importance of Agricultural industries.
- 2) Explain the importance of cooperative movement in Maharashtra.
- 3) State the meaning of infrastructure.
- 4) Write the causes of poverty in Maharashtra.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) कृषी उद्योगाचे महत्त्व लिहा.
- २) महाराष्ट्रातील सहकारी चळवळीचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ३) आधारभूत संरचनेचा अर्थ सांगा.
- ४) महाराष्ट्रातील दारिद्र्याची कारणे लिहा.

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Explain the features of economy of Maharashtra.
- 2) Describe the recent economic policy.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)
(प्रत्येक उत्तरास किमान २०० शब्द मर्यादा)

- १) महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २) नवीन आर्थिक धोरण विशद करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1178
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination March/April 2018
Economics - III (Compulsory)
Price Theory

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks.(Attempt all)

05

- 1) The shape of ISO-quant curve is -----.
- 2) The theory of ----- is stated by Schumpeter.
- 3) All types of costs are -----, in the long run period.
- 4) 'Product Discrimination' is the main feature of ----- market.
- 5) Concept of kinked Demand curve made by -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- 1) सम उत्पादन वक्राचा आकार ----- असतो.
- 2) शुम्पीटर यांनी ----- सिद्धांत मांडला.
- 3) दीर्घ काळात सर्वच प्रकारचे खर्च ----- असतात.
- 4) 'वस्तूभेद' हे ----- बाजाराचे मुख्य वैशिष्ट्य होय.
- 5) विकृतीत मागणी वक्र संकल्पना ----- यांनी मांडला.

B) Answer in a sentence.(Attempt all)

05

- 1) How many sellers are there in the Duopoly?
- 2) By which name opportunity cost is also known as?
- 3) How is the shape of long run average cost curve?
- 4) How many stages of Production, as per the law of variable proportions.
- 5) Who stated the concept of Internal and External Economics?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सर्व अनिवार्य)

- 1) व्द्याधिकारात विक्रेत्यांची संख्या किती असते.
- 2) वैकल्पिक खर्चास दुसऱ्या कोणत्या नावाने ओळखले जाते?
- 3) दीर्घकालीन सरासरी खर्च वक्राचा आकार कसा असतो .
- 4) बदलत्या प्रमाणाच्या नियमानुसार उत्पादनाच्या किती अवस्था आहेत?
- 5) अंतर्गत व बहिर्गत बचतीची संकल्पना कोणी मांडली?

Q.2 A) Explain concepts/terms/units/events.(Any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Selling cost
- 2) Opportunity cost
- 3) Collective bargaining
- 4) Production possibility curve.

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) विक्री खर्च
- 2) वैकल्पिक खर्च
- 3) सामुहिक सौदाशक्ती
- 4) उत्पादन शक्यता वक्र.

B) Attempt in short.(Any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) State the features of monopolistic competition.
- 2) State the causes of wage Differentials.
- 3) Explain the types of short run production cost.
- 4) Describe the Bain's Limit Pricing Model.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) मक्तेदारीयुक्त बाजाराची वैशिष्ट्ये सांगा.
- 2) वेतन भिन्नतेची कारणे सांगा.
- 3) अल्पकालीन उत्पादन खर्चाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 4) बेन यांचे सीमा किंमत प्रारूप विशद करा.

Q.3 Answer in detail.(Any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) State the liquidity preference theory of interest and Examine critically.
- 2) What is ISO-quant curve? Explain its features with help of diagram.

20

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- 1) व्याजाचा रोखता पसंती सिद्धांत सांगा आणि टिकात्मक मूल्यमापन करा.
- 2) समउत्पादन वक्र म्हणजे काय? आकृतीच्या साह्याने वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1179
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination March/April 2018
Economics - IV (Compulsory)
Money Banking & Finance

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black or blue pen only.
3. Use pencils for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks.(Attempt all)

05

- 1) If term deposit withdraw before term then depositor can't get -----.
- 2) Transactions are completed in the National Stock Exchange by -----method.
- 3) Percentage of cash reserve ratio at ----- percent on 9th February 2013.
- 4) Branch of Reserve Bank of India is stated at ----- in vidarbha.
- 5) National agriculture and rural development bank (NABARD) was set up on-----.

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- 1) मुदत संपण्यापूर्वी ठेवीदाराने रक्कम काढली तर त्यास ----- मिळत नाही.
- 2) राष्ट्रीय रोखे बाजारात ----- पद्धतीने व्यवहार केले जातात.
- 3) ९ फेब्रुवारी २०१३ रोजी रोख राखीव निधी प्रमाण ----- टक्के करण्यात आले.
- 4) विदर्भात रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाची शाखा ----- येथे आहे.
- 5) नाबार्ड ची स्थापना ----- रोजी झाली.

B) Answer in a sentence.(Attempt all)

05

- 1) What is the legal tender money?
- 2) Which period is known as 'Golden age' at Gold currency standard.
- 3) State the two names of foreign banks in India.
- 4) Who creates the credit money?
- 5) What is the scheduled banks?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सर्व अनिवार्य)

- 1) विधिग्राह्य मुद्रा म्हणजे काय?
- 2) कोणता काळ सुवर्ण चलन पद्धतीचा 'सुवर्णयुग' म्हणून ओळखला जातो ?
- 3) भारतातील दोन विदेशी बँकांची नावे सांगा?
- 4) पतपैसा कोण निर्माण करते ?
- 5) अनुसूचित बँका म्हणजे काय?

Q.2

A) Explain concepts/terms/units/events.(Any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Lead Bank.
- 2) Unit Trust of India.
- 3) Bank rate.
- 4) Automated Teller Machine.(ATM)

10

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना/ स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) अग्रणी बँक.
- 2) युनिट ट्रस्ट ऑफ इंडिया.(UTI)
- 3) बँकदर
- 4) स्वयंचलित गणक यंत्र.(ATM)

B) Attempt in short.(Any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write the functions of foreign banks.
- 2) State the merits and demerits of E-Banking.
- 3) Write in brief the functions of Primary Agricultural co-operative credit societies.
- 4) Explain in brief Administration of R.B.I.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) विदेशी बँकेची कार्य लिहा.
- 2) ई-बँकिंगचे गुण-दोष सांगा.
- 3) प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थाची कार्ये थोडक्यात लिहा.
- 4) R.B.I. चे प्रशासन थोडक्यात स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail.(Any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Discuss in detail the role of capital market in the economy.
- 2) Explain the different methods of creation of paper currency.

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरासाठी शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- 1) अर्थव्यवस्थेतील भांडवल बाजाराच्या भूमिकेची सविस्तर चर्चा करा.
- 2) कागदी चलन निर्माण करण्याच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- A-1186
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2018
Economics - VII (Compulsory)
Public Finance

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs attracting is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा .
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा .
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Sale tax is a ----- tax.
- 2) When the government expenditure is equal to the government receipts it is called ----- budget.
- 3) The convenience canon of tax is propounded by -----
- 4) Value added tax is imposed according to goods -----
- 5) Government income and government expenditure is called as -----

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा . (सर्व अनिवार्य)

- १) विक्री कर हा ----- कर आहे.
- २) जेव्हा सरकारी खर्च हा सरकारी प्राप्ती बरोबर असतो तेव्हा त्यास ----- अर्थसंकल्प असे म्हणतात .
- ३) ----- यांनी कराचे सोयीस्करता तत्व मांडले .
- ४) मूल्यवर्धित कर वस्तूच्या ----- नुसार आकारला जातो .
- ५) सरकारी उत्पन्न व सरकारी खर्च म्हणजे काय ----- होय .

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) State the meaning of direct tax.
- 2) What is meant by impact of tax?
- 3) What is meant by public goods?
- 4) What is meant by public debt?
- 5) What is budget?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) प्रत्यक्ष कराचा अर्थ सांगा .
- २) कर आघात म्हणजे काय?
- ३) सार्वजनिक वस्तू म्हणजे काय ?
- ४) सार्वजनिक ऋण म्हणजे काय ?
- ५) अर्थसंकल्प म्हणजे काय ?

Q.2 A) Explain concept / terms / units/ events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Fiscal policy
- 2) Taxation
- 3) Surplus budget.
- 4) Public finance.

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) राजकोषीय धोरण
- २) करारोपण
- ३) अधिक्याचे अंदाजपत्रक
- ४) सार्वजनिक वित्त

B) Attempt in short(any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Explain the merits of direct taxes.
- 2) Discuss the effects of public debt.
- 3) Write the objectives of union budget
- 4) What are the sources of public expenditure?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) प्रत्यक्ष कराचे गुण स्पष्ट करा .
- २) सार्वजनिक कर्जाच्या परिणामाची चर्चा करा .
- ३) केंद्रीय अर्थसंकल्पाची उद्दिष्ट्ये लिहा
- ४) सार्वजनिक खर्चाची स्रोत कोणती आहेत ?

Q.3

Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is budget? Explain the types of budget.
- 2) Critically examine ability to pay theory.

20

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) अर्थसंकल्प म्हणजे काय ? अर्थसंकल्पाचे प्रकार विषद करा .
- २) करदेय क्षमता सिद्धांताचे टिकात्मक परीक्षण करा .

SUBJECT CODE NO:- A-1187
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2018
Economics - VIII (Compulsory)
Statistical Methods

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
1. All questions are compulsory.
 2. Use black or blue pen only.
 3. Use pencil for diagrams.
 4. Use simple calculator is permitted.
 5. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
 - १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा .
 - ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा .
 - ४) साध्या गणकयंत्राच्या वापरास परवानगी आहे.
 - ५) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे .

Q.1 A) Fill in the blanks(attempt all)

05

- 1) $\sum f = - - - - -$
- 2) If $X: 98, 97, 96, 94, 95$ then
Median = -----
- 3) $P_{01} = \frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_1} \times 100$, this formula of Index number is given by -----.
- 4) standard deviation is denoted by the $- - - - -$ Symbol.
- 5) if Laspeyres Index number = 121, and
paasches Index number =81, then
fisher 's Index number = -----

अ) रिकाम्या जागा भरा .(सर्व अनिवार्य)

- १) $\sum f = - - - - -$
- २) जर $X: 98, 97, 96, 94, 95$ असेल तर
मध्यगा = -----
- ३) $P_{01} = \frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_1} \times 100$ हे निर्देशांकाचे सूत्र ----- यांनी दिले आहे.
- ४) प्रमाण विचलन ----- या चिन्हाने दर्शविल्या जाते .

- ५) जर लास्पेअर निर्देशांक = १२१ आणि
पाशचे निर्देशांक = ८१ असेल तर
फिशरचे निर्देशांक = -----

B) Answer in a sentence (attempt all)

- 1) If X: 7, 7, 7, 7, 7, then derive the standard deviation.
- 2) If $\sum X = 150$, and N = 50, find the value of mean.
- 3) Write down the formula of Laspeyre's index number.
- 4) What do you understand by tabulation?
- 5) Define range.

05

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) जर X: 7, 7, 7, 7, 7, असेल तर प्रमाण विचलन काढा .
- २) जर $\sum X = 150$, आणि N = 50 , माध्याची किंमत काढा .
- ३) लास्पेअरचा निर्देशांक काढण्याचे सूत्र लिहा .
- ४) सारणी करणाव्दारे आपणास काय समजते?
- ५) विस्ताराची व्याख्या सांगा .

Q.2

A) Explain concept / terms / units / event (any two)

- 1) Primary data
- 2) Nature of statistics
- 3) Calculate the mean from the following data.

X :	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60
f :	15	7	9	4	3	7

4) Derive the paasche's index number from the following values.

$$\begin{aligned} \sum p_o q_o &= 3868 , & \sum p_1 q_o &= 2804 , \\ \sum p_o q_1 &= 3383 , & \sum p_1 q_1 &= 2665 \end{aligned}$$

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- १) प्राथमिक सामुग्री
- २) सांख्यिकीचे स्वरूप
- ३) खालील माहिती वरून माध्य काढा .

X :	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60
f :	15	7	9	4	3	7

४) खालील दिलेल्या मूल्याच्या आधारे पाशचेचा निर्देशांक काढा .

$$\begin{aligned}\sum p_o q_o &= 3868, \quad \sum p_1 q_o = 2804, \\ \sum p_o q_1 &= 3383, \quad \sum p_1 q_1 = 2665\end{aligned}$$

B) Attempt in short (any two)

- 1) Describe the merits of the mode.
- 2) Explain the merits of range
- 3) Calculate the median from the following data.

10

Daily wages	10	5	7	11	8
No. of workers	15	20	15	18	12

4) Calculate the standard deviation from the following data.

X:	0-20	20-40	40-60	60-80	80-100
f:	15	15	30	30	10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- १) बहुलकाचे गुण वर्णन करा.
- २) विस्ताराचे गुण स्पष्ट करा.
- ३) खालील माहितीच्या आधारे मध्यगा काढा .

दैनंदिन मजुरी	10	5	7	11	8
कामगार संख्या	15	20	15	18	12

४)खालील माहितीवरून प्रमाण विचलन काढा .

X	0-20	20-40	40-60	60-80	80-100
f	15	15	30	30	10

Q.3 Answer in detail (any one)
(world limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Discuss the various methods of collecting primary data.
- 2) Compute Fisher's index number from the following data.

2018

Commodity	2010		2016	
	Price	Quantity	Price	Quantity
A	6	8	12	6
B	15	10	18	7
C	12	14	15	10
D	8	9	8	17

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येकी उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) प्राथमिक माहिती जमा करण्याच्या विविध पद्धतीची चर्चा करा.
- २) खालील माहितीवरून फिशरचा निर्देशांक काढा .

वस्तू	2010		2016	
	किंमत	संख्या	किंमत	संख्या
A	6	8	12	6
B	15	10	18	7
C	12	14	15	10
D	8	9	8	17

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- A-1300
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2018
Economics - IX
International Economics Compulsory

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use blue or black pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

a) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) Absolute cost advantage theory introduced by -----
- 2) Heckscher Ohlin introduced international theory of -----
- 3) ----- book has written by Adam smith.
- 4) ----- is explain the Economical situation of the country.
- 5) France firstly use the ----- system in his country.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) निरपेक्ष खर्च लाभ सिद्धांत ----- यांनी मांडला.
- २) हेक्शर ओहलीन यांनी आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा -----सिद्धांत मांडला.
- ३) ----- हा ग्रंथ अँडमस्मिथ यांनी लिहीला.
- ४) ----- हे देशाची आर्थिक स्थिती स्पष्ट करते.
- ५) फ्रान्स या देशाने सर्व प्रथम ----- पद्धतीचा वापर केला.

b) Answer in one sentence each (attempt all)

05

- 1) What is meant by export Quota?
- 2) What is favorable Terms of trade?
- 3) State the meaning of Import Tariff.
- 4) What is meant by free trade?
- 5) What is current account?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) निर्यात कोटा म्हणजे काय?
- २) अनुकूल व्यापार शर्ती म्हणजे काय?
- ३) आयात प्रशुल्कचा अर्थ सांगा.
- ४) मुक्त व्यापार म्हणजे काय?
- ५) चालू खाते म्हणजे काय?

Q.2

a) Explain concepts/terms/units/events(any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Capital Account
- 2) International Economics
- 3) Import Quota
- 4) Inter-regional Trade

अ) संकल्पना/ संज्ञा/ घटक/ घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) भांडवली खाते
- २) आंतरराष्ट्रीय अर्थशास्त्र
- ३) आयात कोटा
- ४) अंतरराज्य व्यापार

b) Attempt in short (Any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Write the kinds of Tariff.
- 2) State the advantage of international trade
- 3) Write the Absolute cost advantage theory.
- 4) Explain the limitation of devaluation.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) प्रशुलकाचे प्रकार लिहा.
- २) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे फायदे सांगा.
- ३) निरपेक्ष लाभ सिद्धांत लिहा.
- ४) अवमुल्यनाच्या मर्यादा स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Explain the Heckscher – Ohlin theory of International Trade.
- 2) Explain the cause of disequilibrium in Balance of Payment and suggest its remedies.

सविस्तर उत्तर लिहा(कोणतेही एक)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) हेक्शर ओहलीनचा आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- २) व्यवहार तोलाच्या असंतुलनाची कारणे स्पष्ट करा व त्यावर उपाय सूचवा.

SUBJECT CODE NO:- A-1301
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2018
Economics - X
Agricultural Economics (Compulsory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use blue or black pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

a) Fill in the blanks. (Attempt All)

05

- 1) The Indian working population engaged in agriculture sector ----- in the year 2011-2012.
- 2) National Seeds Corporation established in the year-----.
- 3) The share of agriculture sector in National income is ----- in the year 2014-2015.
- 4) According to Marizon Levhi, Modernization is a ----- process.
- 5) In India, due to continuous increase in population the size of land holding is -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भारतीय कर्त्या लोकसंख्येपैकी ----- % लोकसंख्या २०११-१२ या वर्षात कृषी क्षेत्रात कार्यरत होती.
- २) राष्ट्रीय बियाणे महामंडळाची स्थापना----- या वर्षी झाली.
- ३) सन २०१४ -२०१५ मध्ये कृषी क्षेत्राचा राष्ट्रीय उत्पन्नातील वाटा ----- इतका आहे.
- ४) “मरिझॉन लेव्ही यांच्या मते,” आधुनिकीकरण ही एक ----- प्रक्रिया आहे.”
- ५) भारतात लोकसंख्येमध्ये सतत होणाऱ्या वाढीमुळे शेतीच्या धारण क्षेत्राचे आकारमान ----- घटत आहे.

b) Answer in a sentence (Attempt All)

05

- 1) When the Indian Parliament passed "Food Security Bill"?
- 2) State the definition of Agricultural Economics?
- 3) What is meant by contract farming?
- 4) State the main two types of water resources?
- 5) In which year, 'Agricultural Cost & Price Commission' established?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) "अन्न सुरक्षा विधेयक" लोकसभेत केव्हा पारित करण्यात आले?
- २) कृषी अर्थशास्त्राची व्याख्या सांगा.
- ३) करार शेती म्हणजे काय ?
- ४) जल स्रोताचे प्रमुख दोन प्रकार सांगा.
- ५) "कृषी खर्च आणि मूल्य" आयोगाची स्थापना कोणत्या वर्षी करण्यात आली?

Q.2

A) Explain concepts/terms/units/events (any two)

10

- i) Agricultural Productivity
- ii) Dry Land Farming
- iii) Price Unstability
- iv) Agricultural Development

अ) संकल्पना/ संज्ञा / घटक/ घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) कृषी उत्पादकता
- २) कोरडवाहू शेती
- ३) किंमत अस्थिरता
- ४) कृषी विकास

B) Attempt answer in short (Any two)

10

- i) State the merits of contract farming.
- ii) State the objectives of Agricultural Price Policy.
- iii) Write the causes of division and fragmentation of Agricultural land.
- iv) Explain the unemployment in the Indian rural economy.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) करार शेतीचे फायदे सांगा.
- २) कृषी किंमत धोरणाची उद्दिष्ट्ये सांगा.
- ३) शेतजमिनीचा उपविभाजन व अपखंडनाची कारणे लिहा.
- ४) भारतीय ग्रामीण अर्थव्यवस्थेतील बेरोजगारीची संकल्पना स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail. (Any one)

20

- 1) Explain the Role and Importance of Agriculture in economic development.
- 2) Explain the Nature of demand and supply of agricultural product.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- १) आर्थिक विकासातील शेतीची भूमिका व महत्व स्पष्ट करा.
- २) कृषी उत्पादनाच्या मागणी व पुरवठ्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1346
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2018
Economics - XI
History of Economic Thought

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black or blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attention is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

1. Dr. Quesnay's introduced the concept of -----.
2. In ----- year Adam Smith published his book "Wealth of Nations".
3. The book 'Principles of Economics' was wrote by -----.
4. J. B. Say's has, tabled the theory of -----.
5. The interest rate determine by the demand and ----- of money.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. डॉ. क्वेसने यांनी ----- संकल्पना मांडली.
२. अँडम स्मिथने 'राष्ट्राची संपत्ती' हा ग्रंथ ----- मध्ये लिहीला.
३. अर्थशास्त्राची मुलतत्वे हा ग्रंथ ----- यांनी लिहीला.
४. जे.बी.से यांनी ----- सिद्धांत मांडला.
५. पैशाची मागणी व ----- यावरून व्याजदर ठरतो.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

1. What was the ideology of Thomas Mun?
2. What is meant by Division of Labour?
3. Who wrote the Book, "Das Capital"?
4. State the definition of Marshall's National Income?
5. State the definition of speculative motive?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. थॉमस मून यांची कोणती विचारसरणी होती?
२. श्रम विभागणी म्हणजे काय?
३. दास कॅपीटल हे पुस्तक कोणी लिहीले?
४. मार्शल यांची राष्ट्रीय उत्पन्नाची व्याख्या सांगा.
५. "सट्टेबाजीचा हेतू" ची व्याख्या सांगा.

Q.2

A) Explain concept/ terms / units / events. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Physiocracy
2. Wage fund theory
3. Internal and External Economics
4. Marginal Efficiency of capital

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. निसर्गवाद
२. वेतननिधी सिद्धांत
३. अंतर्गत व बाह्य बचती
४. भांडवलाची सीमांत लाभक्षमता

B) Attempt answer in short. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Explain the thought of Thomas Mun.
2. State the Ricardo's theory of value.
3. Explain the economic thought of Marshall.
4. Explain the concept of Keynes under employment equilibrium.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. थॉमस मूनचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा.
२. रिकार्डोचा मूल्य सिद्धांत सांगा.
३. मार्शलचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा.
४. केन्सची अपूर्ण रोजगार विषयक संकल्पना स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- A-1346
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2018
Economics - XI
Mathematical Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
2. Use black or blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
5. Use of simple calculator is permitted.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.
५. साध्या गणकयंत्राचा वापरास परवानगी आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

1. Prof. Edgeworth first developed the concept of, "Indifference curve Approach in the year" -----.
2. Cross elasticity of demand = $\frac{\% \text{ change in Quantity demanded of } X}{\% \text{ change in Price of } Y}$ -----
3. Marginal revenue (MR) = $-\left(\frac{n-1}{n}\right)$ -----
4. In perfect competition the equilibrium condition is in short run -----.
5. In a matrix having only one row that matrix we called ----- matrix.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. प्रो.एजवर्थ यांनी, "समवर्ती वक्र दृष्टीकोन" ही संकल्पना सर्वात प्रथम -----या वर्षी विकसित केला.
२. तिरकस मागणीची लवचिकता = $\frac{X \text{ वस्तुच्या मागणीतील शेकडा बदल}}{\text{शेकडा बदल}}$ -----
३. सीमांत प्राप्ती = $-\left(\frac{n-1}{n}\right)$ -----
४. पूर्ण स्पर्धेतील अल्पकालीन संतुलनाची अट ----- आहे.
५. ज्या सारणीत केवळ एकच ओळ असते त्या सारणीला ----- सारणी म्हणतात.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

1. State the multiplication rule of derivative.
2. What is meant by identity matrix?
3. What is meant by total utility?
4. What is meant by marginal cost?
5. State the definition of budget line.

05

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. विकलजाचा गुणाकाराचा नियम सांगा.
२. एकक सारणी म्हणजे काय?
३. एकूण उपयोगिता म्हणजे काय?
४. सीमांत खर्च म्हणजे काय?
५. किंमत रेषेची व्याख्या सांगा.

Q.2

A) Explain concept/ terms / units / events. (any two)

1. Consumer's equilibrium
2. Total revenue
3. Properties of monopoly
4. Straight line equations

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन)

१. उपभोक्त्यांचे संतुलन
२. एकूण प्राप्ती
३. मक्तेदारीचे गुणधर्म
४. सरळ रेषा समीकरण

B) Attempt answers in short. (any two)

1. Explain the properties of determinants.
2. Given the total revenue function $R=20-10Q$, find average revenue function.
3. Given the demand function $P=10-4q$. Find the elasticity of demand at $q=2$.
4. Given the demand function and supply function as $D=9P+20$ and $S=11P+14$, find the price and equilibrium level of output.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१. सारणीकेची (आधारके) गुणधर्म स्पष्ट करा.
२. एकूण प्राप्तीफल $R=20-10Q$ दिले असतांना सरासरी उत्पन्न फल शोधा.
३. $P=10-4q$ मागणी फलन व $q=2$ दिले असतांना मागणीची लवचिकता शोधा.
४. $D=9P+20$ मागणीफलन आणि $S=11P+14$ पुरवठा फलन दिलेले असतांना, किंमत व संतुलित उत्पादन पातळी शोधा.

2018

Q.3 Answer in detail. (any one)

20

1. Find the maxima and minima value of the following functions.

a) $y = 2x^2 - 8x + 20$

b) $y = 2x^3 - 3x^2 - 36 + 15$

2. Solve the following equations by using Cramer's Rule.

$$2x - 4y + 3z = 3$$

$$4x - 6y + 5z = 2$$

$$-2x + y - z = 1$$

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

१. खालील फलांचे महत्तम आणि न्यूनतम मूल्य शोधा.

a) $y = 2x^2 - 8x + 20$

b) $y = 2x^3 - 3x^2 - 36 + 15$

२. खालील समीकरणे 'क्रम्यरच्या' नियमानुसार सोडवा.

$$2x - 4y + 3z = 3$$

$$4x - 6y + 5z = 2$$

$$-2x + y - z = 1$$

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1346
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2018
Economics -XI
Labour Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attractions is prohibited.
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

1. India's Eleventh five year plan period was -----.
2. India's unemployment ratio was ----- in the year 2013.
3. In India first factory Act passed in the year -----.
4. In the year 1961 Bonus Commission was established under the Chairman of -----.
5. ----- Act was passed in the year 1926 in India.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. भारताच्या आकराव्या पंचवार्षिक योजनेचा कालावधी ----- होता.
२. भारतातील बेरोजगारीचे प्रमाण २०१३ मध्ये ----- होते.
३. भारतात पहिला कारखाना कायदा ----- मध्ये पास झाला.
४. सन १९६१ मध्ये बोनस आयोग ----- यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन केला.
५. भारतात १९२६ मध्ये ----- कायदा पास केला.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

05

1. What is meant by Involuntary Unemployment?
2. What is meant by productive Labour?
3. Which five year plan is running in India?
4. Meaning of industrial dispute?
5. Meaning of living wage.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. अनैच्छिक बेकारी म्हणजे काय?
२. उत्पादक श्रम म्हणजे काय?
३. भारतात सध्या कोणती पंचवार्षिक योजना सुरु आहे?
४. औद्योगिक विवादाचा अर्थ?
५. निर्वाह मजुरीचा अर्थ?

Q.2

A) Explain concept/ terms / units / events. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Fair wage
2. Labour union
3. Living wage
4. Industrial disputes

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. निर्वाह योग्य मजुरी
२. श्रम संघटना
३. निर्वाह मजुरी
४. औद्योगिक विवाद

B) Attempt answer in short. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Write the characteristics of Indian labour market.
2. Explain the Government role on settlement of industrial disputes.
3. Write the importance of collective bargaining.
4. Explain the types of wages.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. भारतीय श्रम बाजाराची वैशिष्ट्ये लिहा.
२. औद्योगिक विवाद कमी करण्यातील सरकारची भूमिका स्पष्ट करा.
३. सामुहिक सौदा शक्तीचे महत्त्व लिहा.
४. मजुरीचे प्रकार स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

1. Critical examine of minimum wage Act.
2. What is meant by unemployment? Suggest the remedies to reduce the unemployment in India.

सविस्तर उत्तरे लिहा.(कोणताही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

१. न्यूनतम मजुरी कायद्याचे टिकात्मक परीक्षण करा.
२. बेकारी म्हणजे काय? भारतातील बेकारी निर्मुलनासाठी उपाय सुचवा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1374
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination March/April 2018
Economics - I (Compulsory)
Micro Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black or blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1A) Fill in the blanks (attempt all):

05

- 1) Demand for luxuries commodities is.....
- 2) Price elasticity = $\frac{\text{Percentage change in price of supply}}{\text{Percentage change in price}}$
- 3) The slope of Indifference curve is always
- 4) The Marginal rate of substitution is
- 5) The slope of price line is

रिकाऱ्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- (1) चैनीच्या वस्तूची मागणी असते.
- (2) पुरवठ्याची किंमत =
लवचिकता किंमतीतील शेकडा बदल
- (3) समवृत्ती वक्राचा उतार नेहमी असतो.
- (4) सीमांत पर्याय दर (MRS) असतो.
- (5) किंमत रेषेचा उतार असतो.

2018

B) Answer in sentence (attempt all):

05

- (1) Who has written the famous book 'Wealth of Nations'?
- (2) How is the slope of Demand Curve?
- (3) Who has stated the concept of cardinal Utility Approach?
- (4) Who has 'stated the Revealed Preference Theory'?
- (5) Who has stated the Concept of 'Consumer's Surplus'?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य) :

- (1) 'राष्ट्राची संपत्ती' हा प्रसिद्ध ग्रंथ कोणी लिहीला ?
- (2) मागणी वक्राचा उतार कसा असतो ?
- (3) 'संख्यात्मक उपयोगिता दृष्टीकोन' ही संकल्पना कोणी मांडली ?
- (4) 'प्रकट पसंती सिद्धांत' कोणी मांडला ?
- (5) 'उपभोक्त्याचे संतोषाधिक्य' हे संकल्पना कोणी मांडली ?

Q.2A) Explain concepts / terms / units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

- (1) Welfare Economics
- (2) Supply function
- (3) Equi-Marginal Utility
- (4) Stable Equilibrium

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- (1) कल्याणकारी अर्थशास्त्र
- (2) पुरवठा फलन
- (3) सम - सिमांत उपयोगिता
- (4) स्थिर संतुलन

B) Attempt in short (any two)

10

[Word limitation minimum 60 for each answer]

- (1) Explain the meaning of Micro Economics
- (2) Explain the Law of Supply.
- (3) Explain the Law of Diminishing marginal Utility.
- (4) What is mean by Dynamic Equilibrium.

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- (1) सूक्ष्म अर्थशास्त्राचा अर्थ स्पष्ट करा.
- (2) पुरवठ्याचा नियम स्पष्ट करा.
- (3) घटत्या सीमांत उपयोगितेचा नियम स्पष्ट करा.
- (4) गतिशील संतुलन म्हणजे काय?

Q.3

Answer in detail (any one)

[Word limitation minimum 200 for each answer]

20

- (1) What is mean by Elasticity of Demand? Explain the types of Elasticity of Demand?
- (2) What is Utility ? Critically explain the ordinal Utility Approach.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

[प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द]

- (1) मागणीची लवचिकता म्हणजे काय? मागणीच्या लवचिकतेचे प्रकार स्पष्ट करा.
- (2) उपयोगिता म्हणजे काय? क्रमदर्शी उपयोगिता दृष्टिकोनाचे टिकात्मक परीक्षण करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: A-1375
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination March/April 2018
Economics - II (Compulsory)
Indian Economy

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black or blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attention is prohibited.
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q.1A) Fill in the blanks (attempt all)

05

1. Eleventh Five year plan had been started in
2. Productivity of Indian Agriculture is
3. According to 2011 census Mortality Rate of India is.....
4. The famous book 'Poverty In India' is written by.....
5. Bhagvati Committee was formed for the measurement ofin India.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

1. अकराव्या पंचवार्षिक योजनेची सुरुवातमध्ये झाली.
2. भारतीय शेतीची उत्पादकता आहे.
3. 2011 च्या जणगनेनुसार भारताचा मृत्युदर आहे.
4. 'भारतातील दारिद्र्य' हा प्रसिद्ध ग्रंथ यांनी लिहीला.
5. भगवती समितीची स्थापना भारतातील चे मोजमाप करण्यासाठी करण्यात आली होती.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

1. What is the population of India as per the report of 2011 census?
2. Write the time period of India's 10th five year plan.
3. What is mean by poverty?
4. Write the name of economist who developed the concept of Human Development Index.
5. In which sector of Indian economy we find disguised unemployment?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

1. 2011 च्या जणगनना अहवालानुसार भारताची लोकसंख्या कीती आहे?
2. भारताच्या दहाव्या पंचवार्षिक योजनेचा कालावधी लिहा.
3. दारिद्र्य म्हणजे काय?
4. मानव विकास निर्देशांकाची संकल्पना विकसीत करणाऱ्या अर्थतज्ञाचे नाव लिहा.
5. छुपी बेरोजगारी भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या कोणत्या संगत आढळते ?

Q.2A) Explain concepts / terms / units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

1. Seasonal Unemployment
2. Birth Rate
3. Relative poverty
4. Renewable Resources

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

1. हंगामी बेरोजगारी
2. जन्मदर
3. सापेक्ष दारिद्र्य
4. नवीकरण शक्य असलेली साधनसामग्री

B) Attempt in short (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

1. Write the measures to removal of poverty.
2. Explain the objectives of 12th five year plan.
3. Write the causes of rising population in India.
4. Write the importance of Human Development Index.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

1. दारिद्र्य निर्मूलनाच्या उपाययोजना लिहा.
2. बाराव्या पंचवर्षीक योजनेची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
3. भारतातील वाढत्या लोकसंख्येची कारणे लिहा.
4. मानव विकास निर्देशांकाचे महत्व लिहा.

Q.3 Answer in detail (any one)
(Word limitation minimum 200 for each answer)

20

1. What is mean by Economy? Write broad features of Indian Economy.
2. What is mean by Economic Reforms? Explain in detail the New Economic Reforms Program.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

1. अर्थव्यवस्था म्हणजे काय? भारतीय अर्थव्यवस्थेची ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.
2. आर्थिक सुधारणा म्हणजे काय? नवीन आर्थिक सुधारणा कार्यक्रम सविस्तर स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: A-1382
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2018
Economics – V (Compulsory)
Macro Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर अपेक्षित आहे.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A. Fill in the blanks. (attempt all) 05

- 1) ----- is the part of subject which deals with aggregates and averages of Economy.
- 2) Gross national income at factor cost = -----
- 3) $P = \frac{KR}{M}$ this equation is stated by -----
- 4) Principle of Effective demand is stated by -----
- 5) ----- has propounded 'Quantitative Theory of money'.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- हा अर्थशास्त्राचा एक असा भाग आहे, जो अर्थव्यवस्थेतील एकनांशी व सरासरीशी संबंधित आहे.
- २) घटक खर्चानुसार स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन = -----
- ३) $P = \frac{KR}{M}$ हे समीकरण ----- यांनी मांडले.
- ४) प्रभावी मागणीचे तत्व ----- यांनी मांडले.
- ५) ----- यांनी 'चलनसंख्यामान सिद्धांत' मांडला.

B. Answer in one sentence. (attempt all)

- 1) Which book is written by Keynes's in 1936.
- 2) Who stated the 'General theory of Employment Interest and Money'.
- 3) Who has propounded 'Monetary theory of trade cycle'.
- 4) What is meant by national income?
- 5) Who has written the book entitled 'purchasing power of money'.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य).

- १) सन १९३६ मध्ये केन्स यांनी कोणता ग्रंथ लिहिला.
- २) 'रोजगार व्याज आणि पैशाबाबतचा सर्वसामान्य सिद्धांत' कोणी मांडला.
- ३) व्यापारचक्राचा मौद्रिक सिद्धांत कोणी मांडला?
- ४) राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय?
- ५) पैशाची खरेदीशक्ती हा ग्रंथ कोणी लिहिला.

Q.2 A. Explain Concept/ terms/ units/ events (any two) (word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Consumption function
- 2) Fiscal policy
- 3) Macro economics
- 4) Expenditure method of national income measurement

अ) संकल्पना/ संज्ञा/ घटक/ घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) उपभोग फलन
- २) राजकोषीय धोरण
- ३) स्थूल अर्थशास्त्र
- ४) राष्ट्रीय उत्पन्न मापनाची खर्च पद्धती

B. Attempt in short. (any two) (word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Explain the construction method of index number
- 2) Write the nature of trade cycle
- 3) Describe the difficulties in national income measuring
- 4) Write the J.B. Say's Law of market

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) निर्देशांक तयार करण्याची पद्धत स्पष्ट करा.
- २) व्यापारचक्राचे स्वरूप लिहा.
- ३) राष्ट्रीय उत्पन्न मापनातील अडचणींचे वर्णन करा.
- ४) जे.बी.से. चा बाजारपेठेचा नियम लिहा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

20

(word limitation minimum 200 of for each answer)

- 1) Critically examine the Keynesian's Theory of trade cycle.
- 2) Explain the importance and limitations of Macro Economics.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) केन्सच्या व्यापारचक्र सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- २) स्थूल अर्थशास्त्राचे स्वरूप आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: A-1383
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2018
Economics - VI (Compulsory)
Economics of Development

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A. Fill in the blanks. (attempt all)

05

- i) Low level of Human Development Index is characteristic of ----- Economy.
- ii) According to Malthus Increasing rate of ----- greater than economic rate of development is obstacle in development.
- iii) In ----- production technique more labour is used as compare to capital.
- iv) Saving = Income - -----
- v) ----- sector of the economy is known as secondary sector.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) मानव विकासाची निम्न पातळी हे ----- अर्थव्यवस्थेचे वैशिष्ट्य आहे.
- २) माल्थसच्या मते आर्थिक विकासाच्या दरापेक्षा अधिक दराने वाढणारी ----- विकासातील अडथळा ठरते.
- ३) -----उत्पादन तंत्रात भांडवलाच्या तुलनेत श्रमाचा अधिक वापर केला जातो.
- ४) बचत = उत्पन्न - -----
- ५) ----- क्षेत्र हे अर्थव्यवस्थेचे द्वितीय क्षेत्र म्हणून ओळखले जाते.

B. Answer in a sentence (attempt all)

05

- i) Which year the book 'Wealth of Nation' Published?
- ii) What is meant by Investment?
- iii) Who has stated firstly the concept of division of Labour?
- iv) Who has stated the concept of class struggle?
- v) Which type of population is ideal?

2018

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य).

- १) 'राष्ट्राची संपत्ती' हा ग्रंथ कोणत्या वर्षी प्रसिद्ध झाला?
- २) गुंतवणूक म्हणजे काय?
- ३) श्रमविभागीची संकल्पना सर्व प्रथम कोणी मांडली?
- ४) वर्गसंघर्षाची संकल्पना कोणी मांडली?
- ५) कोणत्या प्रकारची लोकसंख्या आदर्श असते?

Q.2

A. Explain Concepts/ terms/ units/ events (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- i) Concept of underdevelopment
- ii) Feudal society
- iii) Over population
- iv) Big Push

10

अ) संकल्पना/ संज्ञा/ घटक/ घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) अल्पविकासाची संकल्पना
- २) सरंजामशाही
- ३) अतिरिक्त लोकसंख्या
- ४) प्रबळ चालना

B. Attempt in short. (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- i) Explain the merits of Labour Intensive Production Technique.
- ii) Explain W.W.Rostow's Economic Growth Model.
- iii) State the demerits of balanced Growth.
- iv) Describe the Capital Output Ratio.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) श्रमप्रधान उत्पादन तंत्राचे गुण स्पष्ट करा.
- २) डब्ल्यू.डब्ल्यू.रोस्टो यांचे आर्थिक वृद्धीचे प्रतिमान स्पष्ट करा.
- ३) संतुलित विकासाचे दोष सांगा.
- ४) भांडवल उत्पादन गुणोत्तर वर्णन करा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- i) Critically examine the Schumpeter's theory of economic development.
- ii) Define economic development and explain obstacles to economic development.

20

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) शुम्पीटर यांच्या आर्थिक विकास सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- २) आर्थिक विकासाची व्याख्या करा आणि आर्थिक विकासातील अडथळे विषद करा.